

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VIDÉKRE POSTAN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
HIRDETÉSI DÍJ:	
Egész oldal	20 frt.
Fél oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árlengedés.	

SZABADSÁG.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII. kör, virág-utca 337. h. sz.,
 hova a közlésre szánt levelek és kéziratok intézendők.

Hirdetések felvételnek ugyanott.

A „Nyilttér“ sora 15 kr.
 Negyed oldalnál kisebb hirdetéseknek a térérték tekintetbe vételével minden szót után 5 kr. számítatik.

A „Szabadkai Közlöny“ után és helyett
 kiadja: **SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.**

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. **—** Egyes szám ára 15 kr. **—**
 Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Farsang végén.

Elmultak tehát a napok, miket az anyaszentegyház a gyarló embernek itt a siralom völgyében avégből adományozott nagy kegyesen, hogy örüljön és örvendezzék testben, lélekben. Itt vannak már az ugynevezett bőjti napok, miket ugyancsak az egyház rendelt, hogy mintegy büntetésül és meglakolásul az élvezett sok gyönyörökért, az ember gyötörje meg egy kissé testét, — bőjtöljön, vezekeljen, sanyarogjon.

Hát bizony a test, melyről az irás is azt mondja, hogy „nem lakozik abban jó“ — sok vétet és bünt követ el. Nemcsak farsangban, hanem egyébkor is. De különös dolog mégis, hogy éppen a hideg tél az, mely ahe-lyett hogy lehitene az emberi indulatokat s szenvedélyeket inkább felzaklatja és lángra gyullasztja azokat. Éppen a farsangi napokban veszünk s igénylünk magunknak mintegy szabadságot, hogy amennyit csak akarunk és bírunk, vigadjunk, mulassunk, örvendezzünk, élvezzünk . . .

Hadd örüljön, hadd örvendezzék az ember! . . . Erre joga is van neki. A jó teremtő azért teremté az embert, hogy ez boldog legyen. Mindig csak bubánat émeszsen, mindig csak gondok, aggodalmak gyötörjenek. Örökké csak a kin s szenvedés keresztjét hordozzuk? . . . Az nem lehet. Kell örülnünk, szükséges örülnünk.

Ne bánásatok tehát, hadd farsangolja ki magát az ember! . . . Ezt helyesljük és ajánljuk is, de az a baj, hogy a gyönyörök élvezetével mily sokan visszaélnék. Hány embernek válik farsangi öröme tisztátalanná, nemtelenné? hányanak vigadozása okozárt testben, lélekben, vagyonban, erkölcsben?

Ismertem családtyákat, ismerek ma is családfőket, kik hogy egy kissé szabaduljanak a gondoktól s a hosszú téli estéket megrövidítsék, el-elnéznék a vigasság házaiba s ott összegyöjvén társaikkal, a kedélyes „örvendezésbe“ annyira belemelegszenek, hogy az egy-két pohárkákából literké, az esteli szórakozásból éjszakai mulatozás, a kiadásra szánt pár fillérből forintok lesznek. Hát hiszen egyszer vagy kétszer hadd mulassa ki magát gazd'uram, majszter uram, téns uram! Ez nem oly nagy baj. Baj az, hogy az a gyönyör és élvezet olyan különös valami, hogy miután jól esett az embernek, újból és ismét kielégítést keres, s azután lassankint szenvedélylyé válik. A szenvedély embere pedig nem ura többé magának, s nem is igen törődik semmivel. Annak az egy-két forintnak meg kell lenni a mulatságra, — otthon a család hadd sóhajtozzék a távollevő férj és apa után; az asszony hadd

pörölgjön, hadd sirjon; a gyermekek pedig hadd — éhezzenek . . .

Ugy-e szép farsangi örvendezés az ily élvezet?! Ha pedig a farsangnál tovább is tart, sok ideig, éveket tart, nem e a farsang, a mulatozás különös szabadalmával felruházva szüli, éleszti és táplálja az élvezetek után epedő szenvedélyeket?

Vannak édesanyák, vannak házi-nők, kik — különösen farsang alkalmával — egészen a vigalmak karjai közé vetik magukat. Nemcsak leánygyermekeik kedvéért, hanem önnön-hiuságukért is mulatságot mulatság után rendeznek, egyik lakoma a másikat éri, csapongva vigadó társaságok körében elégitik ki élvágyaikat, elmerülnek a fényűzésbe s önfelédten üritgetik az örömök kéjjel habzó poharát — fenéig. Csoda-e, ha így a leánygyermekek szíve a nemesebb és tisztább örömök iránt elfásul? Csoda-e, ha mérget szíván magukba, a szemérem és ártatlanság virágai csakhamar elhervadnak náluk, vagy — óh, fájdalom! — azok letörve végkép kivésznek? Csoda-e, ha így egész családok nyomorba jutnak, elzültenek, elpusztulnak? . . .

Hát az ifju ember? . . . Az ifju embernek, igaz, hogy mindig farsangja van; az ő kora az örömök kora. De kiváltképen a téli, a farsangi időszak alkalmával hiteti el az ifju ember magával, hogy most neki okvetlenül mulatni, élvezni kell. Még szép dolog tőle, ha csak az ugynevezett társaságos vigalmaknak adja magát, de a legtöbb, legtöbbször elmerül az aljas élvezetek posványába és a bünbarlangjaiban, tisztátalan helyeken apródonként tépi le magáról az ifjuságnak isteni ragyogványait. Nemtelenül visszaél erejével, egészségével, nem tudván, nem akarván az örömök élvezetében mértéket tartani. Beteg test, korcs lélek, élőhalott . . . ifju korában! . . .

„Az egészségnek anyja mértékletesség az örömökben, a betegségnek anyja a gyönyör!“ int téged egy régi egyházi atya, vigadó embertársam. „Ne élj vissza örömeiddel“, mondja egy másik. Ne keress hát te apa, anya, uó, ifju vétkes gyönyöröket. Az élvezet izelése után mondd: elég! így az örömrák edesek, ujitók lesznek, utána kimerültség, mámor, undor következni nem fog.

„Minden, aminek életünkben örülünk — így szól Eötvös — mulékony, de maga az öröm nem mulik el nyom nélkül.“ Igen, megmarad annak nyoma rajtunk. Kedves és boldogító, ha tiszta, nemes örömeiket élvezetél; busszomoru és kinzó, ha vétkes gyönyöröknek szolgáltál.

Elvek embere! ha most farsang végnapján időd akadt a fentieket átbetűzni, bocáss meg, ha tán pár percze elkedvetlenítetted. Ha másutt

nem hallasz, legyen e cikk első és utolsó farsangi prédikáció! . . .

Ugyis jönnek a bőjti prédikációk.

—ó—l.

Azslai állapot a helybeli árvaszéknél.

Valóságos embertelenség az, ami a helybeli árvaszéknél az ott működő egy személyben igató, kiadó, irodaigazgató, irattárnok stb. tudja Isten mitéle teendőt nem teljesít egyéntől követeltetik. Az árvaszéknél köztudomásulag a jelenlegi irodatiszt előtt alkalmazva volt irodatiszt oly rendtelenségeket hagyott hátra, melyek hogy rendbehozassanak, egy egyént egész éven át kizárólag ezen munka teljesítésére kellett volna alkalmazni.

A jelenlegi irodatiszt provizorius állapotban amennyire-annyira rendbehozta az elődje által elkövetett rendtelenségeket, azonban egy ember mindig csak egy ember marad. Mult évben az árvaszéknél több mint nyolcezerre ment az igatott, ügyek száma ezt az irodatiszt vezette be, az irodatiszt naplózta, az irodatiszt szerelte fel, az irodatiszt adományozta ki s ezenfölül ugyanaz az irodatiszt egész délelőtt, sőt délután is, ugyszólván értesítés-adással van elfoglalva.

Kérdjük: Nem-e embertelenség az, ha egy egyéntől ilyen erőt meghaladó munka követeltetik? Mikor legyen ideje ennek az egy embernek a régebben elhanyagolt és az újabbban beérkezett ügyek regisztrálására?

Ebből származik azután az a sok idő vesztegetés, ami sokszor megtörténik, hogy egyes ügyet örökön át nem lel meg az irodatiszt, sőt vannak olyanok, amelyeket egyáltalában föl nem talál.

Vajjon az agyonszervezési szabályozott árvaszék elnöke annyira rövidlátó, hogy mind-ezeket az abnormis állapotokat nem látja? Vajjon hogy hivatalfőnöknek az-e csupán a teendője, hogy az ülésekben elnököljön és nem egyszerűen az is, hogy okszerűleg ossza fel alantás közegei közt a munkát? Vagy ha nincs elegendő személyzete, nem-e kötelessége a szükséges helyre személyszaporítást sürgetni?

Talán azt hiszi az árvaszék elnöke, hogy a szükséges személyszaporítás az irodatiszt érdekében történik? hiszen ennek mindegy, akármit dolgozik, emberfölötti munkát tőle nem követelhetnek, valamint nem követelhető az árvaszéki elnöktől sem, — bár minden megerőltetés nélkül tehetné — hogy a huzamosabb idő óta szabadságon levő egyik ülök helyett valamennyi referátát készíthetné, az árvaszéki jegyző pedig az irodatisztnak segíthetne.

Dehát az árvaszéki elnök félti magát a megerőltetéstől, azzal azonban nem törődik, ha az iroda tisztje beleőrül is a kapkodásba, pedig ezen ügyben nem is annyira az irodatiszt személyén fordul meg a kérdés, hanem az ügyes-bajos és az adótfizető polgárság érdekeinek kielégítésében, amire már gondolni, azt hisszük még az árvaszéki elnöknek is kötelessége.

Szinészetünk.

(A mult hét másora: szombatn márcz 2-án „Lecouvreneur Adrienne“; vasárnap „Vöröshaju“; hétfőn „Figaro lakodalmá“; kedden délután „Mikádó“, este „Armány és szerelem“; szerdán „Fatinitza“; csütörtökön „Jó barátok“; pénteken „Odette“.)

Vendégzereplésekkel igyekszik magát az igazgató fentartani. Jászay Mari vendégjátékai anyagilag fényesen sikerültek, de a társulat gyengességének és hanyagságának kiáltó bizonyítékát adták. — Helvey Laura vendégzereplésének eredményéről még most nem irhatunk kimerítőbben, tény, hogy pén-

tek este nem telt meg egészen a színház. A kettő közé eső Zilahy-féle vendégzereplés semmi tekintetben sem sikerült; alább megemlékszünk majd erről is.

Méltóan fejezte be a mult hetet Jászay Mari utolsó föllépte. „Lecouvreneur Adrienne“ című szerepét játszotta, mely tudvaleg az ő körén kívül áll, ha nagyon lehet határozottan állítani, hogy az ő alakító erején bármely drámai szerep is kívül állana. Megszoktuk azonban őt a tulajdonképeni tragikai szerepekben bámulni s bár ez a szerep a szó dramaturgiai értelmében véve tragikai, valószággal az általános értelemben vett szerelmes szerepek közé tartozik s még tragikumában is lírai. Jászay művészi egyénisége különösen a 4. felvonás végén érvényesült hatalmasan, amely után a közönség ovációja alig tudott szünni. Megemlítjük még, hogy a művész a színpadra kiléptekor két gyönyörű bokrétát s egy koszort (a keresk. ifjaktól) kapott a közönség elismerésének és hálajának külső jeléül.

Térjünk át Zilahy vendégzereplésére. Mindenekelőtt kíváncsiak vagyunk arra, hogy egy vidéki színész ismételt fölléptetésének mi a czélja? Csak nem akarta a direktor ezzel hódítani közönséget farsang 3 napokban, s a mi fő a Jászay esték után! No ha ez volt a szándéka, hát ugyancsak fölsült vele, mert a közönség otthon maradt. Haromszor lépett fel a vendég s e föllépteivel sikerült neki alaposan tönkretennie azt a jó hírnevét, mit Chevril báró szerepével Szabadkán a multkor szerzett. Veréb Jankót, Figarót és Walter Ferdinándot játszotta, de még csak szerepét sem tudta vagy szereplőitársainak is sugnia kellett s a magától elfelejtette. Azt nem mondhatjuk róla, hogy rosszul játszott, mert a mi készületlen „hőseink“ között valószággal semmiképen sem játszott.

„A vöröshaju“ előadása alkalmából fölemlítjük, hogy Fratta Vilma oly szépen énekelte a népdalokat, hogy a közönség alig győzött tetszésének kifejezést adni. A többi szereplőről jobb hallgatni.

Hosszas előkészület után mult szerdán került előadásra a régi jó „Fatinitza“. Az előadás sikere nem igazolta a hosszú előkészületet, mert a szereplők most sem tudták „leczkéjüket“. Ki kell vennünk a női szereplőket, kik mindig szorgalmasabbak voltak a férfiaknál. A czimszerepét Ledofsky Mariska énekelte igen csinosan, játéka azonban több tekintetben fogyatékos volt. Énekés hang szempontjából nagyon jó estéje volt Frattának is (Lidia) de a fenforgó körülmények közt fölléptetését abba kellene hagyni. Breznaynak Kancukoff hercege nagyon nyers és amellet igen kevésse eleven volt. Rác Gyula (Goltz Julián) csak hangjával tud imponálni, játéka azonban nincs, tehát nem szólhatunk róla. Föltűnt a darab rendezetlensége, mi nemcsak a próbák, hanem a rendező jóakarátának hiányát is bizonyította.

Pénteken, az utolsó tizesbérlet megnyitására kezdődött Helvey Laura vendégzereplése. A nemzeti színháznak ezt a kiváló művészt már ismételve látta színpadunk és pedig ugyanazokban a szerepekben, mint amelyekben most is fellép. Innen magyarázható némileg, hogy a színház nem telt meg egészen. És még egy oka van ennek. Jászay föllépte alkalmával bármennyi műveltségben is részesült a közönség, lehetetlen volt bosszankodását elfojtani ama hanyagság, fejtelenség és készületlenség fölött, mely az egész társulatnál mutatkozott. Az irodalmi tisztesség nem engedi reprodukálnunk azokat a kifejezéseket, melyek a társulat számos tagjának jellemzésére a közönség körében fel-

hangzanak, bár az illetők azt megérdemelnék. — „Odette“ Helveynek régi legjobb szerepei közé tartozik s játéka ereje, a személyesített alak jellemzetes kidomborítása, másrészt könnyed és finom modora most sem tévesztették el a hatást. Minden felvonás után s nyílt jelenetekben is zajos tapsban és kihívásokban részesült. A férisszereplők az egyetlen Demidov kivételével teljes erővel azon voltak, hogy Helvey játéka hatását rontsák. Réti Fáni (Genevieve) sem érvényesítette kellőleg szerepét, s általában egy idő óta azt kell tapasztalunk, mintha ambíciója vagy szorgalma csökkent volna. Szabó Ilka (Doria báróné) mint mindig kedves és elegans volt.

SPORT.

Az „Achilles-Sport-Egylet“ február hó 20-án tartotta meg vál. ülését, mely alkalommal több elvi határozat kimondása után a kidolgozási sorrendbe a tavalyi viadalk programja az „amateur“ és „professionat“ kérdés az ált. és részl. versenyszabályok kidolgozása is fűlvetett.

A tavaszi viadalk 1889. évi május hó 1-én délután 4 órakor a városligetben Szabadkán fogtak meg tartatni. A párisi kiállításra tervezett nagyszabású európai atletikai körutazásra, melyben gyaloglók és velocipédisták egyaránt résztvehetnek Magyarország bármely amateur gentlemann sportegyletnek tagjai, a részletes uti tervezet kidolgozására és mennél szélesebb körben való kihirdetésére a vál. kebléből 3 tagú bizottság küldött ki, névszerint: Vermes Lajos egyll. alelnök, bajjai Vojnic Antal egyll. elenör és Szvoboda Lajos ideigl. titkár.

A vál. ülés határozatilag kimondta, hogy az alapszabályszerűleg 4 friban megszabott tagdíj 1/4 évi részletekben is fizethető.

A tagdíj hátralékosokra vonatk. végl. terminus május 1-e lett kimondva, azontul megszűntek az egyll. tagjai leuui s ha kötelezettségüknek nem tesznek eleget, az ügyészségnek adatnak át és névsorozatuk az országos összes egyll.eknek megküldendek.

Azon egyll. tagok pedig, kik az egyll. évi önkéntes szolgálat miatt az egyll.éből ideiglenesen kitértek, befejezett idők után tagdíjajuknak elengedése iránti igényüket a választmányuknak csak bejelenteni tartoznak.

Mindkét határozat ezéjja, hogy az egyll. letbe való belépés és a tornázás gyakorlata megkönnyebbítessék, ami a jelen szabadkai viszonyok közt figyelemreméltó; mert a szabadkai fiataloknak azon része, mely elegendő idővel és pénzzel nem rendelkezik, hogy a testgyakorlást sportszerűleg végezze, miután nagyja nagyobb részt hivatásának jövedelme fenntartására kénytelen szentelni — az esti órákban tartott tornagyakorlatokat és vívőleckéket kényelmesen látogathatja.

A szabadkai „Achilles-Sport-Egylet“ főtörekeve az, hogy a tornázást a társadalom minden rétegében meghonosítsa, mégis csodálatos dolog, hogy a szabadkai fiataloknak aránylag csak igen csekély része foglalkozik vele; nem mintha a torna előnyös voltát nem ismernék, hanem merő közönyből, indolenciából; pedig a tornázás pártolása az ált. kultura terjedésével lépést tartott még eddig Európa minden államában.

Hivatalosan nálunk is sok töréent e téren, de ifjúságunk nagy része, mihelyt az iskolát elhagyja, hatat fordít a rendszeres tornagyakorlatoknak is; jöllehet épp a haza ügyevezett „jóvó oszlopainak“ volna leginkább szükségük rá; mert az az oszlop sohasem fog megfelelni rendeltetésének, ha nem lesz erős.

Törvényszéki csarnok. (Mamuzsics-Stoczek az esküdtzék előtt.)

Lapunk olvasói előtt ismeretes ez az ügy. Egyszer már tárgyalattott, akkor Stoczeket az esküdtzék felmentette, de Mamuzsics semmisségi panaszra folytán a Curia az ítéletet megsemmisítvén, új tárgyalást rendelt. E hó 7-én ez is meg volt.

E végtárgyalásról „Szabadkai dolgok“ czim alatt így ír az „Egyetértés“:

„Szabadka, — Mamuzsics Ágoston, — „Bácskai Ellenör“, — sajtópör. Ezzel a négy szóval el van mondva annak a sajtópörnek a tartalma, melyet ma másodsor tárgyalta a budapesti sajtóbírószék. A vádolt Stoczek Károly lapszerkesztő volt, akit az első tárgyaláson az esküdtzék felmentettek. Stoczek Károly, aki a tárgyalás elején kijelentette, hogy az inkriminált közleményeket ugyan nem ő írta, de a felelősséget miut szerkesztő elvállalja, — ma nem volt oly szerencsés, mint az első tárgyaláson, melyet azért semmisített meg a kuria, mert a tanukhoz Mamuzsics Ágoston volt. választási elnök jellemző vonakozólag is intéztek kérdéseket. Ma az esküdtzék Komjáthy Béla vádbeszédének és a vádolt védekezésének meghall-

gatása után Stoczeket a becsületsértésben szótöbbséggel (8, 4 ellen és 7, 5 szavazat ellen) vétkesnek mondta, mire a bíróság nyolcz napi fogházra és 50—50 forint pénzbüntetésre további 88 frt 10 kr. eljárás és 200 frt perköltség megfizetésére ítélte. Az elítélt semmisségi panaszt jelentett be.

A becsületsértés kétrendű volt s ezért van külön 50—50 frt bírság vagy 5—5 napi fogház kiszabva.

Ami az ítéletet illeti, meglepően enyhe, szinte azt olvassa ki belőle az ember, hogy a törvényszék az esküdtzék „vétkes“ verdiktje után csupa kényserülésből szabott büntetést Stoczek Károlyra, mert Mamuzsics anit kapott meg is érdemelte. E feltevésüket támogatja azon körülmény, hogy Stoczek már 9 hónapot ült sajtótörtés miatt, tehát visszaeső, amikor a büntetést szigorítani s nem enyhíteni szokták.

Ha ezt s a sértés magas voltát bíráljuk, bizony a panaszos Mamuzsics Ágoston sem gyönyörködhetik a törvényszék ítéletében.

Az utolsó farsang.

(A kath. legényegylet bálja.)

F. évi márcz. 3-án tartotta meg a helyb. kath. legényegylet szokott táncvizsgalmát a „Pest szálloda“ díszteremében; befejezve egyuttal a farsangi multságok hosszú sorát.

A bál — mint a következőknek előre is mutatták — minden tekintetben fényesen sikerült, amennyiben a lady patronesse tisztét az egyll. zászlóaljnyja a kedves és bájos özv. bajjai Vojnic Jakabné öngnagsága volt kegyes elvállalni.

Háromnegyed 9-kor lön jelezve a bálanya megérkezte. A terem zsúfolásig meg volt töltve, minden szem várakozólag függött az ajtón. Pont 9 órakor Piros Józsi zenekara rázendítette a Rákóczy indulót s belépett a terembe özv. bajjai Vojnic Jakabné urnó, ki ez alkalommal nehéz rózsaszinbucát ruhát viselt élő rózsákkal gazdagon díszítve; az igéző bálanyát az egyll. elnöke Mamuzsics Mátyás prépost-plébános üdvözölte, s a rendezőség gyönyörű csokorral lepte meg, ezután a főrendező karján a számlára e czélebből készült Vojnic és Palaszovich czimerrel ellátott díszemelyben foglalt helyet.

A csárdást özv. bajjai Vojnic Jakabné öngnagsága megkezdvén, e jele az összes ott lévő fiatalok tánczra kelt.

Mig egyfelől a szeretetreméltó bálanya szokott elzökény s kedves modorával a táncvizsgalom menetét fesztelenné és otthoniassá varázsolta, másfelől annak anyagi sikerét is fényesen biztosította, jégét 100 frttal váltva meg.

A bálanya kíséretében voltak:

Hj. Vojnic Máténé szül. Parcsetich Ninuska (rózsaszin selyemruha lilabárony-díszszel), Bicskeyné Vojnic Mariska (fekete selyemruha rózsaszin tolldíszszel), bajjai Vojnic Imréné (fehér ruha crepdesine díszszel), Frankl Istváné (Ujvidék) (fekete selyemruha), dr. Antunovics Józsiné (fehér atlasz ruha, sárga selyem díszszel), Regényi Lajosné (világoskék atlasz ruha, fekete csipke díszszel), Frankl Margit (Ujvidékről) (világoskék sures selyemruha), Vojnic Ilonka (tisza fehér ruha), Vojnic Adrienne (tisza fehér ruha); — ott láttuk továbbá: Antunovics Mátyásné, özv. Szárics Kálmánné, ifj. Döbel Károlyné, özv. Vojnic Fábussné, Jakobsits Antalné leányával, özv. Kaicsné és özv. Mucsinné urnókat.

A szép tánczosok közül ott voltak:

Vincez Katicza, Zsuffa Mariska, Szalay Julia, Kunzabó Julia, Köves nővérek, Dörö Teréz, Kulucsits Eta, Karlovics Katicza, Póka Jusztó, Lendvay Ilka, Pausich Teréz, Piri Rozika, Sztipits Mariska, Kiss Ida, Fehér Irma, Szvoboda Mariska, Honkó Matild, Racsmány nővérek, Iktóits Matild, Hamermayer Anna, Malagurszki Mariska, László nővérek, Horváth Rozika, Rieger Ilonka, Perkovics Rozika, Szaghmeiszter Ilonka, Pukkel Margit, Thranov Milicza, Lidák Ilona, Iktóits Mariska stb.

A fesztelen jókedv mindvégig megmaradt, távozni senki sem akart, elannyira, hogy a harmadik négyest is mintegy 80 pár tánczolta.

Az egyll. iránt mindenkor meleg érdeklődéssel viseltetők özv. bajjai Vojnic Jakabné urnó reggeli 4 órakor hagyta el a táncztermet azon kedves reményben hagyva a rendezőséget, hogy jövő évre ismét körében lát hassa a kedves, szeretetreméltó bájos bálanyát. Viszontlátásig!

A tánczosokat és a bájos tánczosnőket a pirkadó hajnal még együtt találta.

Az erkölcsi sikernek teljesen megfelelt az anyagi eredmény, mely a következő:

Bevétel:

nappali jegyekért . . . . . 245 frt 40 kr.,
estéli jegyekért . . . . . 43 „ „
karzati jegyekért . . . . . 14 „ „
felülfizetések . . . . . 212 „ 90 „
Összesen . . . . . 515 frt 30 kr.

Kiadás összesen . . . . . 190 frt 60 kr.

Maradvány . . . . . 324 frt 70 kr.

A felülfizetések részletezése:

Dr. Haynald Lajos érsek 25 frt, bajjai Vojnic Jakabné 100 frt, Dr. Vojnic Pista képviselő 10 frt, Kállay Albert főispán 9 frt 40 kr., Vojnic Alajosné 5 frt, Vojnic Tivadarné 5 frt, Mamuzsics Mátyás 5 frt, Báro Szegedy 4 frt 40 kr., Báro Migeun 4 frt 40 kr., Piukovich Józsi képviselő 4 frt 40 kr., Parcsetich Félix főispán 3 frt 80 kr., ifju Vojnic Sándor 3 frt, Magyar Imréné 2 frt, id. Vojnic Lukács 2 frt 50 kr., Vojnic Lukácsné 2 frt 50 kr., Regényi Lajosné 1 frt 80 kr., Szemző Laczi 1 frt 40 kr., Siskovich Tamás 1 frt 40 kr., Vojnic Imréné 80 kr., Vojnic Gáborné 80 kr., Vermes Béla 1 frt 40 kr., Vermes Lajos 40 kr., Bicskey Vojnic Mariska 40 kr., Kovacsich Gusztáv 40 kr., Vojnic Márkus 40 kr., Pertich Mihályné 40 kr., Pertich Józsefné 40 kr., Vujkovics Pál 40 kr., dr. Antunovics Józsefné 1 frt, Dr. Antunovics József 1 frt, Páncsich Jakab 1 frt 40 kr., Ivanics István 1 frt 40 kr., Dörner József 1 frt, Jankovich Kázmér 2 frt 40 kr., dr. Boromiszsa Tibor 40 kr., Klanerki Ferencz 40 kr., Varga Károly 40 kr., Trencsenyi Illés 40 kr., Tormásy Gábor 40 kr., Váli Antal 40 kr., Birkáss Amália 80 kr., dr. Biró Károly 40 kr., Kubusa Bonaventura 40 kr., Czímrák Béla 40 kr., Jeszenovics Felix gépész 40 kr., legifjabb Vojnic Lukács 40 kr., Baics N. 40 kr., N. N. 20 kr., N. N. 10 kr. — Összesen 212 frt 90 kr.

Fogadják a kegyes adakozók a kath. legényegylet legforróbb köszönetének nyilvánítását.

A „Szabadkai kereskedő-ifjak társulata“nak mult szombaton megtartott bálja minden tekintetben megfelelt a hozzákötött várakozásoknak. Fesztelenség, derült jó hangulat és kitartó tánczkedv jellemezte e multságot, mely egy látogatottság, mint elegancia és díszes közönség tekintetében határozottan a legelőkelőbb helyet foglalja el farsangi multságaink között. A társulat javára felülfizettek: Birkáss Gyula 10 frt, Bajjai Vojnic Etelka 5 frt, Kereskedelmi és iparbank 3 frt 50 kr., ifj. Vojnic Sándor 3 frt, N. N. Budapest 10 frt, Fürst László 5 frt, Magyar Imréné 3 frt, Vojnic T. Gyula 2 frt, Milkó Jakab (Szeged) 2 frt, Czerkovics János (Pest) 2 frt, Lichtneckert András 2 frt, Vámosi Lajos (Budapest) 2 frt, Almási Gödrei Siskovics Tamás 2 frt, idb. Vojnic Máté 1 frt 50 kr., Vojnic Pista 1 frt 50 kr., Czinner N. (Bécs) 1 frt 50 kr., Vojnic Jakabné 1 frt 50 kr., Mucsi György 1 frt 50 kr., Székely Simon 1 frt 50 kr., Basch Albert 1 frt, Váli Antal 1 frt, Hirsch Lipót 1 frt, Czeisner Gyula 1 frt, Rudics Laura 1 frt, Vojnic Sándor 50 kr., Tiszteendő N. N. ur 1 frt, dr. Antunovics József 50 kr., Gyelmis Gerő 50 kr., N. N. 50 kr., összesen 68 frt 50 kr.

Bács-Almásón is igen sikerült tánczmulatságot rendezett farsang hétfőjén az ottani honaracziór osztály a kaszinó helyiségében, amelynél vidékről is többen vettek részt. A családias színezettel bíró tánczvizsgalom — Dankó jóhírnévként örvendő bajai első zeubandaja mellett — kiválóan kivrartig — sőt azontul is tartott. Tudósítónk a tánczvizsgalom résztvevő hölgyek közül a következőket említi: Kovacsits Antalné, Kovacsits Karolin, Kuthy Mihályné, Bányai Miksané, Bakay Dezsóné, Martinovics Béláné, dr. Schosberger Jakabné, Wiener ügyvédné, Simkóné, Wermesné Luiza és Mária leányaival, Sterk Gyuláné, Molnár Józsefné, Németh Antalné, Piukovics Imréné, Babér Lajosné, Sommer Józsefné, Grünfelder Antalné. — Piukovits Ágota, Kovacsits Anna, Triedl Blanka, Schosberger Regina, Lichtneckert Ida, Simkó Irma, Koronai Luiza, Babek Orszi, Jäger Ilona kisasszonyok.

Mulatnak az új vasutasok!

Ha a megyei lapok között volt egy, a „Szabadság“ állott az első között, melyben harczoltunk a Szabadka, zenta-óbecsei vasutvonal minden ároni kiépítése mellett. Állást foglaltunk s a törvényhatóság közgyűlését óhajtottuk bevonni a részvényesek közé. Lapunk egyik munkatársa külön nézetet táplált s a közgyűlésen törekvéseink ellen állást is foglalt. Valóban megértőztünk, de ma ugy látjuk mi csaldóttunk.

De hát tévedni emberi dolog. Az új vasut ropant elszámításokra van fektetve s valószínű, hogy pár százezer forint tiszta haszon marad a kezdeményezők zsebében.

Hogy érdekkörükbe vonják az érdekelt községeket, legutóbb Zentán páratlanul fényes bált rendezett a konzorcium s ezzel Zenta kétszázezer forintja is bevonatott a spekulációba.

A bálra csak a meghívottak s csakis a meghívó előmutatása mellett lephettek be.

Gfrerer Miklós volt a főrendező, aki az ottani Z. Ell. szerint két marokkal szórta a pénzt.

„Sok pénzen sokat és nagyot lehet produkálni.“ Produkált is olyant, aminőt Zentán még nem láttak: fetr. 23-án levarázsolta a tündérországot Zentára. Eugen herczeg győzelme nem lehetett nagyobb, mint a nevérol czimzett vendéglő e napi lényé és diadala. Gfrerer e napon mindazt bemutatta, mit a gőz és villany képvisel: az erőt, amely ezuttal pénzben volt kifejezve, mintha csak a német közmondást akarta volna aposztrofálni: Geld regiert die Welt. — Akinek pénze van és azt nem czélnak, hanem csak eszköznek tartja, ha nem is mindent, de sokat, igen sokat megtehet. Gfrerer szemképráztaóan sokat tett. Olyan fényt fejtett ki, aminőt Zentán még nem láttak. — Megbizta nyílt számlára Weber Károly butorkereskedőt a termék disztésével, ki jó izléséről tanuskodva felelt meg a megbízatásnak. Weber a disztést a következőképp eszközölte: A lépcsőház és a termék falait bevonta első sorban fényo galyakkal, nagy tükrökkel rakott föl, a lépcsőházban 200 méceset és 60 lampiont, a termekben ezernél több gyertyát gyújtott meg, a lépcsőt és a termék dobogóját széles szőnyeggel fedte be, az ülőhelyeket fehér-piros batizsttal vonta be, a fülkébe délszaki növényeket helyezett el, a bejárók fehér-piros draperia, az ablakok disztüggönyökkel láttattak el és tömételten apró fehér-piros zászlók voltak mindenfelé fűküzdelve, a bálanyák részére imperial atlasz szövetből menyezett volt a székséges butorzattal, a kályha csárdává maazkiroztatott e fölirattal: „Csárdá az vig kubis koshol.“ — A karzat korlátja füstölő lokomotívval, mérnöki, ács-, kőműves-jelvényekkel, mérnöki triangulum, talicska, áso, kapa, szárnyas kerékekkel díszítetett; mindenfelé magyar cimerek díszelgetek, kalauz-lámpák csillogtak, szép rajzban kiállított tánczrendek (vasuti vonat, szállás festve), a nagyteremben vilánytelep, adorzáni alagut, távirda-batteria, rajzban; a kis teremben sörös hordó e fölirattal: „11. §.“; számos elmés fölirat kelteett mosolyt, pl. a csárda fölött ez állt:

„Mivel; hogy a tűznek a víz az ellensége,
Írtózik is töle valamennyi gége;
Égő szomjnak, szivnek — hej, nincs eloltója,
Schambach annak csak a megmondhatója.“ —

egy fülkében: „11. §. — és mi mindig iszunk Pythagoras“, másutt: „Tolvaj kaszérosnak az express-vonat. P. A.“; az alagut fölött; „Kérjük a t. cz. utazó-közönség menet közben fejt az ablakon ki nem dugui, nehogy az alagut fala sérülést szenvedjen.“ — egy szembetűnő helyen a legjellemzőbb mondas: „Sok bor és sör fogy el, mig egy vasut kiépül.“

A tánczrendek a következő föliratuak voltak: „A bácsmegeyi h. é. vasutak tánczrendje, érvényes 1889. évi február 23—24.“
Rovataik:

Km.	állomás	Szünóra előtt:		Jegyzet:
		indul	érk.	
1	csárdás	830	900	Tessék beszállni! 3. csengetés mehet! A nyílt pályán futarvonat sebességgel.
25.	keringő	915	930	Tessék beszállni! Helyes vágányon, — szemelyvonat sebességgel.
35.	négyes I.	940	1010	Figyelmeztetjük, hogy I. csengetés előtt mindenkinék vis-a-vis-ja legyen.
50.	tipegő	1022	1045	Tessék beszállni! 3. csengetés, mehet! Döcögő vegyesvonat sebességgel.
90.	négyes II.	1100	1135	Figyelmeztetjük, hogy II. csengetés előtt mindenkinék vis-a-vis-ja legyen. 3. csengetés készen.
121.	lengyelke.	1150	120	Tessék beszállni! Nem dohányzók részére. 3. csengetés, mehet! Segéd mozdony és 20 percnyi késedelemmel.
140.	csárdás.	1217	100	Budapestről Zentáig és vissza a mérsékelt áru jegyek 10 napi érvényű Szabadhelyi kivételképen engedélyeztetik.
Szünóra után:				
180.	csárdás	207	300	Tessék jegyet váltani. Csatlakozás. — Tessék beszállni!
200.	keringő	320	360	Futár-vonat sebességgel, tüzesedett tengellyel. Hölgyzakasz. Tessék beszállni. Expressz-vonatsebességgel, utköz nélkül.
240.	négyes III.	422	452	Figyelmeztetjük, hogy a 3. csengetés előtt mindenkinék vis-a-vis-ja legyen. — Készen, mehet!
260.	lengyelke	518	559	Tessék beszállni! lassan döcögő omnibus-vonat sebességgel.

287. négyes IV. 620 660

390. tipegő 720 740

400. csárdás 800 1000

Tessék beszélni! 3. csemetés. Mehet! Teher-vonat sebességgel és nagy késedelemmel.

Szolgálati szakasz. Tessék beszélni. 3. csemetés. — Mehet! Toló mozdony. Utolsó fűtés és szódavíz-vétel. Utolsó csemetés. Mehet! Zentáról a világ végéig. — Tessék kiállni.

Megjegyeztük 1. A közlekedési idők a bpesti idő szerint vannak számítva; 2. az éjjeli órák esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig a percek aláírása által jelölve; 3. A netaláni kisiklások vagy összeütközések felelősségét nem vállal a rendezőség.

A hölgyek igen díszes táncrendet kaptak, vasuti lámpa, alul bársonyba kötött könyvvalaku táncrend fityegett. Egy élelmes viléki kollegánk magához kapartott egy csomó táncrendet, és azokkal ismerőseinek kedveskedett, minek következtében azok nem kaptak, kiket okvetlenül meg kellett volna velezetelni.

Szabadról nem volt jelen senki, pedig, hogy többen hivatalosak voltak, azt tudjuk.

Bizonyos az mégis, hogy sokan voltak. Két teremben táncoltak, a nagyban a szegedi teljes katonai, a kicsinyben a helybeli cigányzenekar játszott a talp alá valókat. Sokan kívánták a másiknak, hogy miért nem maradt otthon, mert a sokadalom miatt nem táncolhattak.

Amnyian voltak, csak úgy hömpölygött a közönség. És hogy jól sikerült a táncvizsgálat, a legilletékesebb ember, Schamback a megmondhatója, az eredményteljesen meg van elégedve. De nem vagyunk mi. Nekünk első sorban az a kifogásunk, hogy az iparosok közül csak egyet, azt is leánya miatt, a gazdák közül pedig senkit sem hívtak meg, pedig a 200 ezer frt ¹⁰/₁₀₀ részét ők fizetik. Az üzlet nem arisztokratikus, de nagyon is demokratikus. Tehát nem lett volna szabad a gazdaközöniséget mellőzni. Másod sorban az a kifogásunk, hogy sokan voltak a püdspringerek, bizonyos emberek visszaélték Gfrerer bizalmával és olyanokat is meghívtak, kik föltétlenül mellőzendők lettek volna és olyanok mellőztettek, kiket okvetlenül meg kellett volna hívni. Különböző ez a két hibát nem von le Gfrerer érdeméből semmit. Tökéletes gavallérnak bizonyult. Csak mások zsákmányolták ki bizalmát.

Gfrerer Miklóst a február 23-iki táncvizsgálat rendezéseért teljes elismerés illeti, a vasutasok bálját sokáig emlegetni fogják.

Csak aztán meg ne emlegessék a vállalkozóknak kitáncolt 200 ezer forintot is a szomszéd zentaik!! . . .

Közgazdaság.

(Felhívás vármegyénk állat-tenyésztőihez.)

A nagyméltóságú földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 43614. ex 1888. sz. magas rendeletével a tenyésztőbikák vásárlását vármegyénk területén a Bacs-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesületre bízván, van szerencsém vármegyénk állattenyésztői felhívni, hogy amennyiben eladó, vagy farfajta tenyésztőbikájuk volna, azt a vezetésem alatt álló Gazdasági Egyesületnek bejelenteni sziveskedjenek. Tájékoztás és mihez tartás végett a Gazdasági Egyesület idevonatkozó „Szabályzat”-ának megfelelő szakaszait az alábbiakban van szerencsém közölni. 3. §. Csak tisztavérű hazai fehérfejű, örökli hibáktól ment, egészséges bika vétetik meg, mely a kifogástalan bika jellegének megfelel, a marnál legalább 140 czm. magas s április hóban legalább két és fél éves. Igen jól kifejlett bikák kivételesen két éves korban is megvásárolhatnak. Pirók színű, fehér fark botju, a fülkagylóban fehér szőrrel bíró, fehérjű bikák semmi szín alatt sem vásárolhatnak meg. Amely bika már a bejelentés alapján sem felel meg e §-ban mondott feltételeknek, nem vétetik figyelembe. 4. §. Az eladásra bejelentett bikák megtekintésére, árának kialakítására a Gazdasági Egyesület elnöke esetéről-esetre egy bizottságot küld ki, mely bizottság legalább két szakértő tagból egy állatorvosból áll. A szemléző bizottság a bikatulajdonossal előre tudatott napon az eladásra bejelentett bikát a helyszínén szemléli meg s amennyiben a bika a megvételre alkalmasnak találtatott és az árra nézve a megállapodás történt, szemlejegyzőkönyvet vesz fel s azt a vétel végleges megkötése céljából a Gazdasági Egyesület elnökségéhez terjeszti be. Vétel alkalmával a bizottság az eladóval vagy helyettesével közli jelen szabályzat 3. 4. 5. és 6-ik §§. határozmányait. A szemlejegyzőkönyv záradékát, mely így szól: „A/ulirott, mint a bika tulajdonosa (vagy a tulajdonos megbízottja), a velem közölt határozmányokat tudomásul vettem és magamra nézve kötele-

zőknek elismerem,“ az eladó vagy helyettese aláírja. 5. §. A vásárlás véglegességére nézve a szemlejegyzőkönyv alapján és a szükségeslet egybevetésével a Gazdasági Egyesület elnöke határoz és a vételt irt utalványozza. 6. §. A megvásárolt bikák április hó 15-éig rendszerint átvételnek s a vételt az átvétel alkalmával bélyeges nyugtára kifizetik. Április 15-éig az eladó a megvett bikát díjtalanul tartozik elartani, azontul pedig a bika átvétele napjáig naponta 2 klgamm zab és 7 klgamm szénát számítva tartási díj címén 30 kr. napi költség megtérítésére igénye van. A gondozásért külön díj nem számíthat fel. Az eladó az állatnak megfelelő táplálásáért, kifogástalan gondozásáért egészen az átadásig, a tényleges átadást követő harmincz napon át a bikanak teljesen megfelelő tenyészképességeért felelős. Átvételkor az eladó, amennyiben ennek szüksége fenforog, a bikát a legközelebbi marharakodó vasuti állomásig ingyen tartozik hajtani. Schmausz Endre s k. a Gazdasági Egyesület elnöke.

Pénteki hetivásárunk elég élénk, a forgalom azonban, a lanyha vételkedv mellett korlátozott volt. Az igazi tavaszi verőlényes szép nap, nagy számmal kicsalta a kapásnövényeket, de gyenge keresletnek örvendtek. A gabonaféléknél változatlan árak szerepeltek és kevés kötés eszközöltetett. Az árak hivatalosan jgyékeltettek: Buza: mm. 6-90-7-20. Ké szeres: 5 80-6-10. Rozs: 4-90-5-10. Árpa: 5-10-5-20. Zab: 4-60-4-70. Tengeri 4-—. Hal közepesen. Baromfi feltűnően kevés volt.

A ló és marha vásár élénk volt, itt megkell jegyeznünk, hogy a mostani vásár helyezelájainak nem felel meg, sőt mind a gyalog, mind a szekér közlekedésre hátrányul szolgál. Élő sertés klgammként 48-50 kron vásároltatott. Juh kevés, annál több bárány került elő.

Forgalom-kimutatás 1889. február hóról a szabadkai kereskedelmi és iparbanktól Szabadkán. Pénzkészlet: a múlt hóról 6,641-65. Bevételek e hóban 303,393-65. Összesen 310,035-30. Kiadások e hóban 283,423-40. Maradvány 26,606-90. Betétek könyvecskére: Állag a múlt hóról 519,186-08. Betételek e hóban 33,732-43. Összesen 552,918-51. Kivételek e hóban 61,930-40. Maradvány 490,988-11. Előlegzés: Állag a múlt hóról 34,608-—. Előlegzetett e hóban 3022-—. Összesen 37,630-—. Visszafizettetett e hóban 1366-—. Maradvány 36,264-—. Leszámítolás: a) Bankszerű váltók. Állag a múlt hóról 478,551-28. Leszámítoltatott és visleszámítoltatott e hóban 167,483-33. Összesen 647,034-61. Visszafizettetett e hóban 220,876-24. Maradvány 426,158-37. b) Hiteltulajdonosi váltók. Állag a múlt hóról 47,156-—. Leszámítoltatott e hóban 10,123-—. Összesen 57,279-—. Visszafizettetett e hóban 10,471-—. Maradvány 46,808-—. c) Kezességi és betáblázott kötvények. Állag a múlt hóról 70,310-—. Kiadatott e hóban 2,125-—. Összesen 72,435-—. Visszafizettetett e hóban 610-—. Maradvány 71,825-—. Összes forgalom 707,991-83. Mucsy György titkár, Horvátóví, Ernő, főkönyvvezető, Kosztolányi Ágoston pénztárnok.

HIREK.

Márczius 15. emléke megünnepeletetik a „Hungária-szálloda” nagytermében. A polgárság maga rendezi. Maga fizet vacsorát, maga vesz bort s otthonias összejövetelt rendezend. Résztvenni akarók fejéknént a „teljes ellátásért” 70 krt fizetnek.

Az ügyvédi kar gyalázata. Amik Szabadkán a kliens-fogdosás terén történik, azt már czimmettel nem illethetjük. Ujjal mutattunk a népbolonditókra nevetek mondtunk el, nem ügyel senki. Nem csoda aztán, ha az ügyvédek egy némelyike tovább megy. Tolakszik, kikutatja a törvényszék és bíróságnál, kinek mi a baja s aztán levélben csálja magához a feleket. Akit becsaphat, természetesen be is csapja úgy, hogy törölheti utánna a szeméit, hogy ily levél véletlenül szerkesztőségünkhez került s mikor a hívott elment a hivóhoz, ott megígérte, a fiskális, hogy jó pénzért elcsinálja ő a bajt a bíróval, csak hallgasson rá. Ha az ügyvédi kamara tetlen, talán a törvényszéki elnök ügyeltethetne jobban.

Ez is hatósági gondoskodás. A pénteki gyönyörű napon a lágy idő hírtelen olvasztotta a havat és a tagy kérgéit; lett is locs pocs sár. Vagy 10 nyugalomba való, utczasprő egész napon át elmozott a városzház körüli tereken, de arra a felügyelő nem gondolt, hogy pár száz emberét a követet mentén levő átjárók sártól való megtisztítására utasította volna, pedig a kit sorsa arra vezetett, bokáig gázolt körösztil a sáron. Jövöre több figyelmet kérünk.

Nagy temetés. Carneval úrft nagy közönség részvéte és nagy pompával eltemetűk. Hosszu volt, de kevés érdemes feljegyezni valót hagyott maga után. — A szokásos tánc-

multságok, régi keretükben lezajlottak. Amor a szerelem istenének volt ideje, az ifju leánykák szívét megebezní, soknak fejceskét megzavarni, sok szép reményt, még több teljesületlen álmot prolongálni kellett a jövő farsangra. — Alig van tudomásunk, hogy elite körünk szépei közül két bájos ifju hölgyön kívül, több pártá alá került volna. — A papák, meg mamáknak maradt meg bünbánólag verni mellüket és busolni a pipere czikkeek számlájának nagysága fölött.

A szabadkai kereskedőifjak társulata f. h. 24-én délután 3 órakor saját helyiségében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a társulat összes tagjai tisztelettel meghívattak.

A helybeli kath. legény-egyesület évi rendes közgyűlését, mely február 24-ikről a vásár miatt elhalasztatott, saját helyiségében ma délután 3 órakor tartja meg.

Bicskeyné Vojnits Mária urnő környezetében 21 frtot gyűjtött a szabadkai I. négyzet árvái számára, mely nemeskeblű fáradozásáért hálás köszönetet mond az elnökség.

A Budapestten tartózkodó szabadkai egyetemi ifjak aláírásával egy levél érkezett szerkesztőségünkhez, mely tiltakozást tartalmaz Szabadka város átiratára s a négyzet által beadott indítványra hozott határozatával szemben. Csodálkozunk ami ifjuságunk fölött, hogy ehez hetek szükségeltettek, s hogy akkor is egy névtelen levélben teszi ezt valaki az összesség helyett, holott nekik a nyilvánosságra hozott közgyűlési határozat után nyomban és nyílt homlokkal kell vala előállani mint tették ezt annak idején a szegediek. Ma már nemcsak tárgyátalan, de névtelküli levél neveléses is.

A szabadkai négyzet határozatát, a következő levél kíséretében küldték meg Ivánka Imre és Antunovics József szabadkai országgyűlési képviselőknök: „Nagyságos ur! Van szerencsém Szabadka városában 1889. év február hó 22-én d. u. 2 órakor tartott négyzet határozatát, amennyire az idő rövidsége lehetővé tette, 1026 választópolgár aláírásával ellátva, azon hozzáadással küldeni meg, hogy ha becses figyelmére méltatja, tapasztalni fogja, miszerint ezen kérelem nem csupán az ellenzék kérelme, mert Lénárd Máté volt szabadlevél főispánon kívül a papság, az ügyvédi kar legnagyobb része, a tanári és tanítói testület, valamint a szabadlevél párt intelligens és középosztályhoz tartozó része is aláírta. Egyebekben honfiai üdvözlétem nyilvánítása mellett maradok Szabadkán, 1889. márczius 1-én. Németh Mátyás, mint négyzet elnök.

Mérgezés vagy öngyilkosság vetett-e véget Kujla Anna (3 kör, 92. sz. a) életének? ezt nem tudja ez ideig senki. Amint halljuk a rendőrség a legelső kezében vezető az előnyomozást, hogy a talányt megfejtse.

Rögtöni halál. Kochan János vándorló f. hó 5-én betért Zságer István 2-ik köri házához s egy kis emivalót kért s kapott is egy kis pogácsát s egy ital bort, mit elfogyasztva s megköszönve, a házból eltávozott, de alig tett pár lépést az utcán összerogott és meghalt. A halál oka állítólag szívzsellhűdés volt.

Betörés. Jakobcsits Béla főtéri házában levő Kuncz Kálmán üvegereszkedő boltjának az udvarra szolgáló ablakát, folyó hó 7-8. közi éjjel ismeretlen tettesek feltörték és a kézipéztárból 70-80 frtot elloptak. A rendőrség két egyént tartóztatott le, kiknek neveit a vizsgálat érdekében nem közölhetjük, de akikben az ilyen féle betörés tetteseit is gyanítja.

Duhajkodás. Folyó hó 4-én este Pavlics Mihály két társával betért özv. Budanovics Benőné koreszmájába s ott borozgatni kezdtek, az ott levő vendégeknek hitetlőleg nem tetszett az arczuk, mert közülök minden hadizenes nélkül felkelt Zvekanov Ferenc és úgy vágta fejbe egy üveggel fenntevetett, hogy azt rögtön elborította a vér, mire a két tabor üvegekkel olyan véres verekedést rögtönzött, hogy a szemtanúk nyilatkozata szerint, — öröm volt nézni. A vizsgálat folyik.

A szabadkai városi menetjegyiroda f. évi június havában a párisi világi kiállítás alkalmával kéjtutazást rendez Szabadkától Párisba, melyhez rendkívül mérsékelt áru menetjegyek adatkak ki. — A külfölvonaton indul Szabadkáról, Bpest L/m Bruck, Bécs, Salsburg, Lend, Gastein, Vörl, Innsbruck, Landek, Feldkirch, Buchs-Sargand, Wesen, Zürich, Bregg, Basel, Delle, Bellfacton át Párisba. — A visszautazás feloszolva történik bármely gyors vagy személyvonattal a fentebbi utirányon át, azon eltéréssel, hogy Bischofshofentől kezdve a Selzthal, Sleifan, kl. Reiffing, Amstetten átvezető utirányon is lehet atazni. — A menetjegy árát beleértve a 8 napú párisi lakoskodás idejébe terjedő teljes ellátást és elszállásolást az I. osztban 225 frt 50 kr., a II. osztban 167 frt 40 kr. és a III. osztályban 130 frt 30 kr., a jegy érvényessége 45 napra terjed ki. — Az ellátás Párisban előkelő

szállodákban történend. Lakásul az I. oszt. utasok személyenként, a II. osztályuk 2-en, a III. osztályuk 3-4-en kapnak egy szobát. — Előjegyzések személyesen vagy levélben a fenti menetjegy-irodában fogadtatnak el, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető. — Felvagyunk hatalmazva arra a kijelentésre, hogy az aradi városi iroda által a lapokban közölt menetdíjak tévesek és csakis fenti díjak mérvadóak. — Figyelmeztetjük mindazokat kik e kirándulásban résztvenni óhajtanak, hogy külföldi utlevélről idejekorán gondoskodjanak. — A m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája Szabadkán.

Az időjárás e hét folytán változatos-ságában gazdag volt. Hideg, lanyha, hó, eső, köd, derűre-boru egymást üdvözölték. Tél apó, ugylátszik végnapjait éli, már is közeleg Szt. Józseffel a verőfényes tavasz, csak a mi hatóságunk alusza még mindig téli a márt. Járdánk teljesen kijavítatlanok, sőt több helyütt a járdapadlók annyira elkorhadtak, hogy a járókelők csupán lábtörés veszélyének kitéve, járhatnak. Jó részben meg nincsenek is járdánk. A hirveves Kőlcsey-utczában Engelbrecht városi ács házához legközelebb egy rövidke padló járda felállítatott, Valószínű, hogy a tulajdonos saját kényelmére és költségén készíttette, mert kételkedünk, hogy a város ha már járdát állítatott, azt az egész utczára vonalára ki nem terjesztette volna, pedig ott arra égető szükség van, valamint a Berzsenyi- s a fő-utczára vonalokon a nyaktörő járdák gyors kijavítására.

A IV. osztályu kereseti és a földadó a folyó évre kivettve, a kivetési lajstrom folyó évi márczius hó 9-től 16-ig bezárolag, vagyis 8 napra a városi adóhivatalban közszemlére kitétetik. Felhívattak az illető adókötelezettek, hogy ebbeli adó-jukat tekintsék meg és akik a kivetésben nem nyugszanak meg, az ellen írásbeli felszólamásaikat a városi adóhivatalnál 15 nap alatt beadhatják és pedig azon adózók, kik a lajstromban tárgyalt adóval már a múlt évben megróva voltak a lajstrom kitételének napjától, azok pedig, kik a kérdésben forgó adóval, a folyó évben első ízben rovatnak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzésétől számítandó 15 nap alatt. Megjegyeztetik, hogy az elkesetlen beadott felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak. Együttal felhívattak az illető adókötelezettek, miszerint a kivetett adónak adókönyvecskéikbe leendő bevezetése végett, a kitézett záros határidő alatt a városi adóhivatalban jelentkezni tartoznak, mert mulasztás esetén pénzbírságban fognak elmarasztaltatni.

Gyilkosság. Gorsec Mátysné szül. Romanecsek Mária f. hó 5-6. közi éjjel a kutba ugrott, ez lett jelentve a rendőrségnek, de a helyszínén megjelent rendőrszűviselő és rendőrorvos a hulla nyakán fojtogatási nyomokat talált, miért is rögtön értesítette a helyb. kir. ügyészséget, mert nem öngyilkosság, hanem gyilkosság történt. Ez ügyben is két elfogatás történt.

Az egyetemi diákjelvény. A bpesti egyetem tanulóitudvalevők nemrég elhatározták, hogy közös ismerető jeit magyar kucsmát fognak viselni. Ezzel akarják megkülönböztetni magukat azoktól az elemektől, amelyek szeretnek nyilvános alkalommal illetéktelenül az egyetemi polgárok közé keveredni. Az ifjuság egy huszonöttagu bizottságot küldött ki, mely pályázatot hirdetett a kucsmára az iparosoknak. A pályázat fölött döntött a bizottság s a nyertes Rosenthal H. egyenruha-szállító lett. Kétféle kalpag lesz: fekete posztóból és fekete bársonyból. A tud. egyetem hallgatóinak kalpagján elől az egyetemi színeket viselő vörös, sárga, kék és barna színörzat díszíti. Vörös selyem béle és aranybetűkkel a „Szabadság, Egyenlőség és Testvériség” feliratot viseli. A barsony kalpagot csak ünnepi alkalmakkor fogja hordani az ifjuság s egy fehér köcsögöt tüz mellé. A márczius 15-iki ünnepen az egyetemi ifjuság már ez új kucsmában fog megjelenni. Gondoskodtak arról is, hogy csak egyetemi hallgatók szerezhessenek ily kalpagot. A szállító czégnél csak index előmutatása mellett lehet kapni kalpagot s az ellenőrzés szempontjából minden darab folyó számmal lesz ellátva. Az ifjuságnak ez intézkedését a rektor is helyesli s hir szerint a kalpagra patenst fog kérni, hogy az ifjuság joga meg legyen védve. A csinos kucsmát már ma az olvasókörben megtekintésre kitétték.

Hegedű párbaj. A zombori 1-ső banda tehetséges primása Rác Gusztó a következő levélben hívta ki versenyre Dankó Gábor bajai cigányprimást, kit az ifjuság bálnrendezőbizottsága Gusztó mellőzésével bízza meg, hogy bálukon a talpalá valót játsza. De úgy látszik Dankonak nem igen van kedve vagy mersz-je, vele sikra szállui, mert eddig még nem válaszolt. Itt közöljük szó szerint Rác Gusztó levelét Dankóhoz. Tisztelt kolléga ur! Tudomásom szerint jövő hó 9-én tartandó ifjusági bálra zenekarom mellőzése mellett szerződötve lévén, azon körülményből kifolyólag, hogy engemet, illetve zenekaromat megsem hallgatva, a szerződést elfogadta, — ezennel felhívom, hogy a bált követő bár-

mely napon ott, ahol kívánja, bárki előtt, őt és zenekarával versenyre ezennel felhívom, egyben felkérem, hogy soraim vétele után, 5 nap alatt határozott választ adjon, elfogadja-e a kihívást, vagy sem, mert ellenes esetben, ha ezen időre választ nem kapunk, — magatartását annyinak kell, hogy tekintsem, hogy a kihívást nem fogadja el, vagy elfogadni nem meri. Tisztelettel Rác Gusztó zenekar-vezető.

Mindenféle. Fehér Ipoly a szegedi tankerületi főigazgató, az országos paedagógiai társaság felolvasó ülésén „a szerb középiskolákról“ igen érdekes értekezletet tartott. — *Bács-Bodroghmegye* alispánjához a közös hadseregnek egyik parancsnokságától, közelebb német átirat a következő címzettel érkezett „Császári királyi főispáni hivatalnak Zomborban.“ — *Báró Jeszenszki Sándor* 48-as honvédhuszárszázados, országos képviselő, a 48-as párt rendíthetlen híve szívzélhűdés következtében, 66 éves korában hirtelen elhunyt. — *Szegeden* egy derék kovács legényt munkája közben súlyos baleset ért, óriási vasdarab zuhant a kezefejére és 4 ujját teljesen összezúzta. — *A szegedi Szentmihálytelken* két gazda egy vén óriási fűzfát lüreszelt a derekán, a hirtelen ketté pattant fa felső része lezuhant, maga alá temette Kiss Gáspár gazdát. — *Süketeknek.* Egy egyén, ki egyszerű szer által 23 éves süket-ségből kigyógyult, bárkinél kész ezen szernek ismeretét beküldeni. Cím: I. H. Nicholson Bécs, IX. Kolingasse 4. — *Baján Kohn* József ékszerész vezetőknévét „Kardos“-ra változtatta. — *Topolyán* az u. n. Bácsérban ritka szép, mintegy 3 láb hosszú, teljesen kifejlett vídrát fogtak; a halászek állítása szerint több is tartózkodik a topolyai vizekben, köztük egy teljes fekete is. — *Zentán* Dudás Odón 37 éves korában elhunyt. — *Milán Szerbia királyja a trónról fia első Sándor javára lemondott.* A lemondási aktus, melyen meghatározott volt, midőn a király a főmáltóságok előtt felolvasta a proklamációt, letérdelt fia elé és a főpap jelenlétében ünnepélyesen alattvalói hűséget esküdött neki, azután a regensek és a katonai tisztikar, majd a hadsereg tette le az esküt. Az új király 12 éves és nagykorúsításáig Risztics Jován lesz Szerbia regense. — *Zomborban* a Schlegel-féle nagy amerikai czirkusz a hét folyamán megkezdte működését. — *Zombor város* a kolozsvári Mátyás-szobor javára 25 frtot adományozott. — *Foghuzó kutya.* Érdekes esemény történt Szegeden. Csányi Rozál udvarán egy csapat gyerek a háziak kiskutyáját közrefogták és azzal játszadoztak. Valamelyik megfogta a kutya farkát és húzta, a kutya odakapott Faragó András 7 éves fiúnak az orra alá és kikapta annak egyik felső fogát. A megrögzött szülők orvoshoz fordultak, ki bámulva jegyezte meg: „Fogorvostól is remek munka lett volna ilyen ügyesen kihúzni ezt a fogat.“ — *Mezőberényben* Wolf Pál takarékpénztári könyvvizsgáló felakasztotta magát. Vagyos ember volt és hivatalát példás rendben tartálta, annál feltűnőbb a tragikus esemény indító oka. — *Balmaz-Ujváros* özv. Tar Andrásné kimeit a temetőbe s miatt a családi kriptában imádkozott férje koporsója mellett, a kriptá ajtaja becsapódott utána s a tolvár is helyére eszszott. 48 óra hosszat volt a kriptában, míg végre kétségbeesett helyzetéből a temető — segélykiáltásaira kiszabadította. — *A szabalkörműesség* megalapítója dr. Levis Lajos egyetemi magántanár 6-án ülte meg 91-ik születésnapját. — *A kalocsai* biboros érseket, Haynald Lajost Budapesten szélhűdés érte. Súlyos beteg.

Irodalom.

Az „Első Magyar Divat Közlöny.“ Hazánkban az egyedüli vállalat, amely a külföldi divatképekkel a versenyt nemcsak, hogy kiállja, de azokat igen sok tekintetben föl is mulja ugy technikai, valamint művészi kivitelénél fogva is.

Az „Első Magyar Divat Közlöny“ tizenhat különféle ruházati ábrát tartalmaz, amelyek közül két magyar imponáló alak válik ki; azonkívül van a képen három nőalak a tavaszi és nyári időnyre alkalmas ruházattal; emelkülben tizenegy más alak az európai divatot ábrázolja.

A divatkép márczius hótól augusztus hó végéig használható, vagyis a tavaszi és nyári időnyen át. Minthogy a kép a divat minden ágát magában foglalja és azzal a szabóiparos bármily magas igényű vevőt vagy megrendelőt is kiszolgálhat, e tekintetből minden szabóiparosnak ajánlható.

A divatkép ára drbként 1 frt 20 kr. Kedvezményes áron a „Szabóiparosok Közlönye“ című szaklap előfizetői 50 kr-ért kapják.

Közönség köréből. *)

Hitoktató és hitszónok.

A helyi izraelita hitközség Geiger A. Mór alelnök indítványára elhatározta, hogy a mai kornak megfelelő és serdülő ifjúságá-

*) E rovat alattiak díjmentesek. Szerk.

nak vallásában való oktatás céljából egy hitoktatói és magyar hitszónoki állást szervez.

Valóságos lelkesedéssel karolta fel a hitközség előjárósága azon indítványt, melynek keresztülvitele folytán az izraelita ifjúság hazánk édes nyelvén fogja vallását úgy az iskolában, mint a templomban tanulni és így a jó és buzgó hazafi mellett meg is értendi hitvallását. Az ifjúság eddig ezt csakis német nyelven volt kénytelen hallgatni, mert köztudomásu, hogy a jelenlegi hitoktató *magyarul nem beszél*, annál kevésbé tud oktatni. Hogy azonban a jelenlegi főbival erre nézve megegyezés jöhsessen létre, a hitközség részéről neki minden közvetlen és nem közvetlen jövedelmei — daczára a nagy anyagi áldozatnak — biztosított, sőt nemcsak anyagi része, hanem még állásának, rangjának eddigi csorbitatlan megtartása is kimondatott, úgy, hogy a megválasztandó hitszónok és hitoktató vele szemben, alárendelve leend.

Mindezek daczára a jelenlegi rabbi minden követ megmozdit, hogy a már kimondott határozat megsemmisítessék. Ő nem törődik a serdülő ifjúság vallási bajjaival, ő nem törődik a helyi zsidóság hazafiai érzelmeivel, csak hogy az ő érdekei kárt ne szenvedjenek, mert természetes az, hogy egy magyarzsidó hitszónok több méltatásra fog találni, mint ő, ki 28 év alatt nem *akarta* hazánk édes nyelvét megtanulni, ki mindent elkövetett, hogy iskoláink elhanyagoltassanak és most midőn a község tovább magát általa félrevezetni nem engedi, most előlép azzal, hogy ő neki még 3 kiházasítandó leánya van s míg ezek fejkötő alá nem kerülnek ő magyar hitszónokot ide nem enged. Mi lyukad ki ebből? Az hogy a főtisztelendő egyik vejét akarja a hitközség nyakára sözni, de az nem fog megtörténni. Nem élünk hála a gondviselésnek abban a korban, hol a butaság és vakság uralkodik! Félrevezetésnek ma már nem lehet helye ott, hol egy községben az intelligencia vezeti az ügyeket.

Freudenberg volt előköt elijesztette ugyan a rabbi, mikor egy magyar hitszónokot akart lehozatni csak egy szónoklatra is, de ma már nem ijedünk meg fenyegetéseitől; ha pedig *izgatni* fog, akkor tudjuk mi a kötelességünk, mert a zsidókra nem egyszer szót vádalk után nem riadunk vissza magyarosodásunk érdekében a legvégsőtől sem! A mi zsidó ifjainkért, vallási neveltetésükért hazafiai szempontból felelősek vagyunk az utókornak és nem törődünk egy *német orthodox* papnak jaggatásával. Szabadka, 1889. márczius 5-én.

Az izraelita hitközség egyik tagja.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

SZALAY LÁSZLÓ A.

701/1888. szám.

1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróóság 12905. számú végzése által **Geiger Márk** javára **ifj. Teleki Ferenc** ellen 155 frt tőke, ennek 1888. évi december hó napjától számítandó kamatai és eddig összesen 15 frt 19 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólal lefoglalt és 385 frtra becsült ágyneműek, szobabutorok, lábasjóságok és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis (kelebián alperes lakásánál) leendő eszközlésére **1889-ik év márczius hó 14-ik napjának délután 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az, 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vé telára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1889 ik évi február hó 26. napján.

Csernyus Zsigmond

kir. bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

Az almási kölesönös tűzkárbiztosító társaság mint szövetkezet f. évi márczius hó 24-én d. u. 3 órakor a felső iskolaépületben rendes évi közgyűlést tartja, melynek tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének előterjesztése;
2. Az 1888. évi mérleg megállapítása;
3. Az igazgatóság s felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása;
4. Netalan beérkező indítványok tárgyalása.

Almásón, 1889. évi február 15. é.

1—1 **Az igazgatóság.**

Egy nagyobb lakás,

mely áll

5 szoba, éléskamra, konyha, cselédkonyha, mosókonyha, pincze és padlásból,
továbbá

két bolti-helyiség

folyó évi **Szent-György naptól** (1 bolti-helyiség esetleg esetleg elébb is)

kiadó.

Bővebb értesítést adnak

1—1 **Kunetz Testvérek.**

ÉRTESÍTÉS!

Fischer Győző ur, a budapest-városligeti testgyógyintézet igazgatója, ugyis mint a **Fischer Péter és Társa** cs. és kir. udvari szállítók orvosi és kötszer-gyárosok budapesti (hatvani utca 16.) cég képviselője f. hó 24-én Szabadkára érkezik és f. hó 26 ig a „Nemzeti“ szállóban veszi lakást.

Erre a körülményre felhívjuk különösen az orvos urak és az érdeklődő nagyközönség figyelmét, mert Fischer ur gazdag gyűjteményt hoz magával **sebészeti műszerek**, kötszerek és egyéb készülékekből, miket d. e. 1/2 11—12-ig magánfeleknek és d. u. 1/4—6-ig orvosoknak mutat be és azok gyakorlati hasznáról bő felvilágosítással is szolgál.

Különösen ajánljuk olvasóink figyelmébe a már annyi szerencsétlen nyomorultat éppé és boldoggá tett szabadalmazott **uj testgyógyintézet** készületeket, továbbá a **sérv** és a **haskötöket** és a **müleges végtagokat** és a **falabakat**.

A tárgyak megtekintése mindenkinek szabadságában áll!

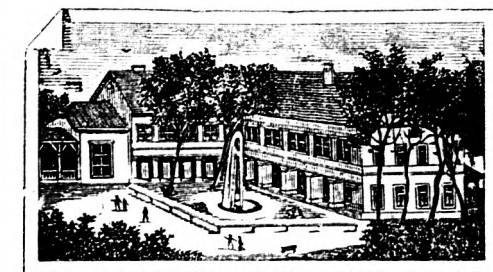
➡ Szóbeli vagy írásbeli felhívásra a hához is elmegyen. ➡

Városligeti testgyógyintézet és hidegvizgyógyintézet

(ezelőtt dr. Fischhof-féle vizgyógyintézet)

Budapesten, Hermina-ut 1525. sz.

I. Testgyógyintézet osztály.

Intézetünkben minden betegnél betegségéhez és testalkatához mért oly készülékek alkalmaztatnak, melyek míg egyrészt **fájdalom nélkül a főnjárást lehetővé teszik.**

A gyógykezelés tárgyait a következő köresetek képezik, u. m.

1. Csuzos kösvényes és gümőkóros *izületgyulladások.*
2. *Csonttörések és ficamok.*
3. *Izületgyulladások, törések és ficamok* utóbajjai, minők: *zsugor, izületi merevség, korlátolt mozgathatóság, veleszületett ficamok, végtagok rövidítése és elgörbülései, dongaláb, ludtalp, lóláb, sarokláb, kámpoláb, garsos térd.*
4. A *gerincoszlop* angolkóros és csigoly aszuvas alapon fejlődő *elgörbülései, oldal-, hát- és mellgörnyék, pupok, tyukmell, ferdenyak, hátgerincsorvadás (fabes dorsalis).*
5. *Gyermekhűdés és következményei.*
6. *Végtagok viszeres tágulatai, vastagodásai.*
7. *Hátgerincsorvadás (Fabes dorsalis)* a híres párisi orvos Chanot módszere után, mellfűző által is sikerrel kezeltetik.

II. Vizgyógyászati osztály.

A vizgyógykezelés egy külön fürdőépületben dr. Fischhof módszere szerint folytatattik.

Alkalmazásba vétetnek a legkülönfélébb fürdőkön kívül lemosások és leöntések, begöngyölések, ledörzsölések és zuhanyok. Továbbá villanyozás, massage.

Sikerrel kezeltetnek idegbántalmak, hűdések, gyengeségi állapotok, a légző, vérkeringési és emésztési szervek betegségei, sápkór, görvélykór, csuzos, kösvényes bántalmak, különböző bőrbajok.

Gyógykezeltetnek *bennlakók és bejárók (ambulansok).* *Mérsékelt árak.*

Kivánatra prospektusok bérmentve küldetnek.

Vonatkozólag **Fischer Péter és Társa** fentti értesítésére, Fischer Győző mint az intézet igazgatója, ugyanazon napi órákban szivesen szolgál felvilágosítással a betegkezelés és készülékek felett, mint a betegek felvétele iránt.

4—2

Fischer Győző igazgató.